

Budjetointiohje vuosien 2019-2021 Kevan jäsenyhteisön eläkemaksuihin ja tietoa eläkemaksujen muutoksista vuosina 2019 ja 2020

Muutoksia aikaisempiin suunnitelmiin

Keva antoi syksyllä 2017 budjetointiohjeen vuosille 2018-2020. Samalla kerrottiin eläkemaksurakenteeseen suunnitelluista muutoksista.

Tulorekisterin myötä vuoden 2019 alusta alkaen palkkaperusteisen eläkemaksun perintä muuttuu merkittävästi. Eläkemaksuprosessin muutosten lisäksi Keva on valmistellut palkkaperusteiseen eläkemaksuun muutoksia vuodesta 2019 alkaen. Jo aikaisemmissa budjetointiohjeissa on kerrottu, että työnantajan ja työntekijän palkkaperusteiset eläkemaksut yhdistettäisiin. Lisäksi aiemmin suunnitellusta poiketen varhaiseläkemenoperusteinen maksu voitaisiin lakkauttaa jo vuoden 2018 jälkeen. Vuoden 2019 alusta alkaen käyttöön otettaisiin uusi työkyvyttömyyseläkemaksu, joka perittäisiin osana palkkaperusteista maksua. Työkyvyttömyyseläkemaksuun ei myöskään tulisi aiemmin kaavailtua siirtymäaikaa.

Tässä ohjeessa kuvataan myös uuden työkyvyttömyyseläkemaksun suunniteltuja piirteitä. Uusi työkyvyttömyysmaksu saadaan joustavasti sovitettua yhteen nykyisen varhaiseläkemenoperusteisen maksun kanssa ja se toimii myös uusien aloittavien jäsenyhteisöjen kanssa (esimerkiksi suunnitellut maakunnat).

Palkkaperusteisen eläkemaksun muutokset edellyttävät Kevan valtuuskunnan hyväksyntää 30.11.2018. Tässä ohjeessa esitetään arvio vuosien 2019–2021 keskimääräisestä palkkaperusteisesta eläkemaksusta. Kevan valtuuskunta päättää marraskuussa myös vuoden 2019 palkkaperusteisen eläkemaksun tasosta.

Yleistä arvioinnin taustaa

Sote- ja maakuntauudistukseen liittyvässä, tällä hetkellä eduskuntakäsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä (HE 15/2017 vp) esitetään, että eläkemenoperusteinen maksu lakkaisi. Sen tilalle tulisi vain kunnilta ja maakunnilta perittävä tasausmaksu, jota liikelaitokset, yhtiöt ja muut yhteisöt eivät maksaisi. Tasausmaksu ei riipu kunnan tai maakunnan henkilöstöstä. Sote- ja maakuntauudistuksen lykkääntymisen johdosta eläkemenoperusteinen maksu on käytössä ainakin vuoden 2019 ajan. Keva julkaisee uuden budjetointiohjeen eläkemenoperusteisesta maksusta, jos sote- ja maakuntauudistuksen sisältöön tai aikatauluun tulee eläkemenoperusteiseen maksuun vaikuttavia muutoksia.

Kaikki tässä ohjeessa esitetyt luvut ovat arvioita. Kevan jäsenyhteisön eläkemaksuihin vaikuttavat yksityisalojen TyEL-järjestelmän työeläkevakuutusmaksut, jotka sosiaali- ja terveysministeriö (STM) vahvistaa loppuvuodesta

2018. Tällä hetkellä arvio perustuu Eläketurvakeskuksen 31.5.2018 julkaise-
maan ennusteeseen. Keva päivittää arvion, jos ennuste muuttuu. Kevan val-
tuuskunta vahvistaa vuoden 2019 eläkemaksut marraskuussa 2018.

Palkkaperusteinen eläkemaksu vuosina 2019–2021

Eläkemaksuprosessin muutokset

Kansallinen tulorekisteri otetaan käyttöön 1.1.2019. Tulorekisteri muuttaa palkkaperusteisten eläkemaksujen maksuprosessin. Työnantaja pidättää edel-
leen työntekijän eläkemaksun palkanmaksun yhteydessä, mutta ei itsenäi-
sesti tilitä työnantajan ja työntekijän palkkaperusteisia eläkemaksuja. Sen
sijaan Keva laskuttaa työnantajalta helmikuusta 2019 alkaen kuukausittain
euromääräisen palkkaperusteisen eläkemaksun, joka perustuu työnantajan
edellisen kuukauden aikana tulorekisteriin ilmoittamiin ansioihin. Laskun erä-
päivä on palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden jälkimmäisen puolis-
kon puolella.

Koska palkkaperusteisten eläkemaksujen laskutus perustuu jatkossa työnan-
tajan tulorekisteriin ilmoittamiin tietoihin, se on kerralla lopullinen. Eläkemak-
sujen täsmäytystä ei jatkossa enää tarvita. Työnantaja kuitenkin tilittää tam-
mikuussa 2019 joulukuun palkoista maksettavat eläkemaksut. Samoin vuo-
den 2018 palkkaperusteiset eläkemaksut ja vuosiansiot täsmäytetään vielä
kevällä 2019.

Palkkaperusteiseen eläkemaksuun muutoksia

Eläkemaksuprosessin muutosten lisäksi Keva on valmistellut palkkaperusteis-
seen eläkemaksuun muutoksia. Vuodesta 2019 alkaen palkkaperusteinen elä-
kemaksu muodostuisi kaikille jäsenyhteisöille samansuuruisesta **työansio-
pohjaisesta eläkemaksusta**, joka korvaisi nykyiset työnantajan ja työnteki-
jän palkkaperusteiset eläkemaksut sekä jäsenyhteisökohtaisesti vaihtelevasta
uudesta **työkyvyttömyyseläkemaksusta**, joka korvaisi nykyisen varhais-
eläkemenoperusteisen eläkemaksun. Asia edellyttää Kevan valtuuskunnan
hyväksyntää marraskuussa 2018.

Palkkaperusteinen eläkemaksu olisi siis jatkossa yksityisalojen TyEL-järjestel-
män tapaan kokonaiseläkemaksu. Keva laskuttaa koko palkkaperusteisen elä-
kemaksun työnantajalta. Kevan laskuttama määrä ei riipu siitä, paljonko
työnantaja palkanmaksun yhteydessä pidättää työntekijän eläkemaksua.

Palkkaperusteisen eläkemaksun taso

Sote- ja maakuntauudistukseen liittyvässä, tällä hetkellä eduskuntakäsitte-
lyssä olevassa hallituksen esityksessä (HE 15/2017 vp) esitetään, että jat-
kossa palkkaperusteisen maksun taso mitoitettaisiin vastaamaan keskimää-
räistä yksityisalojen TyEL-maksua, jossa on huomioitu asiakashyvitykset.
Palkkaperusteiseen eläkemaksuun sisältyvä työkyvyttömyyseläkemaksu mi-
toitettaisiin vastaamaan keskimääräistä TyEL-maksun työkyvyttömyyso-
saa. Tämä ei poikkea aiemmasta palkkaperusteisen eläkemaksun ja varhaiseläke-
menoperusteisen maksun mitoituksesta.

Vuoden 2017 eläkeuudistuksessa ja kilpailukyky sopimuksessa on sovittu, että perittävä yksityisalojen TyEL-maksu on 24,40 prosenttia palkoista vuosina 2019–2021. Eläketurvakeskuksen ennusteen (31.5.2018) mukaan keskimääräinen TyEL-maksun työkyvyttömyysoisa on 1,00 prosenttia palkoista vuosina 2019–2021. Kevan valtuuskunta tekee päätöksen vuoden 2019 palkkaperusteisista maksuista marraskuussa 2018.

Palkkaperusteiset eläkemaksut, jotka Keva laskuttaa työnantajalta

Palkkaperusteinen eläkemaksu vuosina 2019–2021 (ennuste)	(prosenttia palkoista)
Työansiopohjainen eläkemaksu (kaikilla jäsenyhteisöillä sama, sisältää työntekijän eläkemaksun)	23,40
Työkyvyttömyyseläkemaksu (jäsenyhteisökohtainen)	keskimäärin 1,00
Yhteensä	keskimäärin 24,40

Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä itselleen työntekijän eläkemaksun

Työntekijän eläkemaksu (prosenttia palkoista)	2019	2020	2021
Työntekijän eläkemaksu alle 53-vuotiailla ja 63 vuotta täyttäneillä	6,75	7,15	7,15
Työntekijän eläkemaksu 53–62-vuotiailla	8,25	8,65	8,65

Työnantajakohtainen budjetointiohje

Keva pyrkii julkaisemaan työnantajan verkkopalvelun Eläkemaksut-osiossa kesäkuun loppuun mennessä työnantajakohtaisen palkkaperusteisen eläkemaksun budjetointiohjeen. Ohjeessa esitetään ennuste työnantajan eläkemaksuprosentista, jossa on huomioitu ennuste työnantajan työkyvyttömyyseläkemaksuprosentista ja työnantajan työntekijältä pidättämä työntekijän eläkemaksu.

Tietoa uudesta työkyvyttömyyseläkemaksusta

Tässä kuvataan uuden työkyvyttömyyseläkemaksun suunnitellut piirteet, joihin voi vielä tulla muutoksia. Kevan valtuuskunta päättää varhaiseläkemenoperusteisen maksun lakkauttamisesta ja uuden työkyvyttömyyseläkemaksun laskuperusteista marraskuussa 2018.

Vuodesta 2019 alkaen uusi **työkyvyttömyyseläkemaksu** korvaksi nykyisen varhaiseläkemenoperusteisen eläkemaksun, jota uusi maksu monella tapaa

edelleen muistuttaa. Työkyvyttömyyseläkemaksu lasketaan etukäteen prosenttina palkkasummasta ja se peritään osana jäsenyhteisön palkkaperusteista eläkemaksua. Työkyvyttömyyseläkemaksu on kerralla lopullinen.

Vuonna 2019 tehdään vielä nykyisen varhaiseläkemenoperusteisen maksun lopullinen laskenta vuodelta 2018.

Varhaiseläkemenoperusteisen maksun tapaan työkyvyttömyyseläkemaksun tavoitteena on kannustaa työnantajaa panostamaan työkyvyn ylläpitoon ja etsimään ratkaisuja työn tarjoamiseen osittaisen työkyvyn säilyttäneille työntekijöille.

Työkyvyttömyyseläkemaksun laskennassa huomioidaan kahden kalenterivuoden aikana alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet ja niistä aiheutunut eläkemenä 24 kuukauden aikana varhaiseläkemenoperusteisen eläkemaksun nykyisen 36 kuukauden sijasta. Työkyvyttömyyttä edeltävä osatyökyvyttömyyseläke tai osakuntoutustuki huomioidaan eläkemenä vähentävänä 24 kuukauden ajalta.

Maksuvaikutus kohdistetaan palkkasummien suhteessa niille työnantajille, joiden palveluksessa henkilö on ollut niiden kahden vuoden aikana, jotka edeltävät eläkkeen alkamista edeltävää vuotta.

Vuoden 2019 työkyvyttömyyseläkemaksun laskennassa huomioidaan vuosina 2016 ja 2017 alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet, jotka ovat maksussa Kevassa. Koska samat eläkkeet on huomioitu myös vuosien 2016–2018 varhaiseläkemenoperusteisen maksun laskennassa, uuteen työkyvyttömyyseläkemaksuun siirryttäessä huomioidaan myös missä määrin eläkkeestä on jo peritty varhaiseläkemenoperusteista maksua.

Työnantajan palkkasumma vaikuttaa siihen, missä määrin alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet vaikuttavat työnantajan työkyvyttömyyseläkemaksuun. Pientyönantajilla (palkkasumma vuonna 2017 alle 2,0835 milj. euroa) työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti on sama kuin keskimääräinen työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti. Suurtyönantajilla (palkkasumma vuonna 2017 yli 33,336 milj. euroa) työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti määräytyy täysin omien eläketapausten perusteella.

Uusilla työnantajilla työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti on 5 vuoden ajan sama kuin keskimääräinen työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti.

Maatalouslomittajien eläkkeitä ei huomioida jäsenyhteisön työkyvyttömyyseläkemaksuprosentin laskennassa. Edellytyksenä on, että ilmoitusliikenteen ohjeiden maatalouslomitukselle on käytetty ilmoittajatunnusta 888. Maatalouslomittajista kuitenkin peritään palkkaperusteinen eläkemaksu, joka sisältää työkyvyttömyyseläkemaksun.

Eläkemenoperusteinen maksu vuonna 2019

Eläkemenoperusteinen maksu voidaan alustavasti budjetoida vuodelle 2019 kertomalla vuodelta 2018 perittävien eläkemenoperusteisten ennakkolaskujen yhteismäärä luvulla 1,08.

Yksittäisen jäsenyhteisön eläkemenoperusteisen maksun määrään voivat vaikuttaa esimerkiksi kuntayhtymän purkautuminen tai kuntayhtymästä eroaminen. Vuoden 2019 eläkemenoperusteisen maksun lopullinen maksu tehdään syksyllä 2020.

Eläkemenoperusteista maksua budjetoitaessa on hyvä muistaa, että maksun määräytymiseen vaikuttaa vain ennen vuotta 2005 karttunut maksussa oleva eläkemeno. Maksun suuruuteen eivät vaikuta lainkaan vuoden 2019 palkanmenot, eikä maksun määrään voi vaikuttaa henkilöstöratkaisuilla. Tämän vuoksi suosittelemme, että maksuun varaudutaan euromääräisellä summalla, joka ei ole yhteydessä palkkoihin.

Eläkemenoperusteisen maksun arviointikerroin vuodelle 2019	1,08
---	------

Kuntien ja maakuntien tasausmaksu vuodesta 2020 alkaen

Sote- ja maakuntauudistukseen liittyvässä, tällä hetkellä eduskuntakäsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä (HE 15/2017 vp) on ehdotettu muutoksia Kevan jäsenyhteisön eläkemaksurakenteeseen vuoden 2019 alusta alkaen. Sote- ja maakuntauudistuksen lykkäytymisen johdosta muutokset ovat siirtyneet tämän hetken käsityksen mukaan vuodelle 2020.

Merkittävin ehdotettu muutos eläkemaksurakenteessa on, että nykyinen eläkemenoperusteinen maksu poistuisi kokonaan vuodesta 2020 alkaen. Kunnille ja maakunnille tulisi maksettavaksi uusi euromääräinen tasausmaksu, jota yhtiöt ja muut yhteisöt eivät maksaisi.

Tasausmaksulla mahdollistetaan Kevan jäsenyhteisöjen eläkejärjestelmän kestävä ja tasainen rahoitus pitkällä aikavälillä. Tasausmaksun kokonaismäärästä päättäisi valtiovarainministeriö Kevan esityksestä. Valtiovarainministeriö on esittänyt sote- ja maakuntauudistuksen valmistelun yhteydessä, että Kevan tulisi siirtyä käyttämään soveltuvin osin samoja laskentaoletuksia, joita Eläketurvakeskus käyttää pitkän aikavälin laskelmissaan. Tasausmaksun kokonaismäärästä ei vielä voida esittää tarkkaa arviota, sillä siihen vaikuttavat oleellisesti sote- ja maakuntauudistuksen vielä keskeneräiset suunnitelmat, epävarmuus valinnanvapauden vaikutuksista ja kuntien tehostamistoimista. Tasausmaksun kokonaismäärä kuitenkin jäänee hieman matalammaksi kuin vuoden 2019 eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärä.

Tasausmaksu jaettaisiin kuntien ja maakuntien kesken palkkasummien suhteessa. Jakosuhte kiinnitettäisiin aluksi kymmenen vuoden ajaksi ja se olisi selvillä vasta, kun sote- ja maakuntauudistuksen henkilöstösiirrot ovat tiedossa.

Kuntien osuus tasausmaksusta jaettaisiin kuntien kesken verotulojen ja valtion osuuksien suhteessa lukuun ottamatta harkinnanvaraisia valtionosuuksia. Maakuntien osuus tasausmaksusta jaettaisiin maakuntien kesken valtion rahoituksen suhteessa. Tasausmaksu ei siis millään tavalla riipu työnantajan henkilöstöstä eikä sitä ole tarkoitettu jyvitetäväksi kunnan tai maakunnan omistamille tai määräysvallassa oleville yhteisöille tai liikelaitoksille. Kunnan

1.6.2018

tai maakunnan kannattaa kuitenkin suunnittelussaan huomioida tasausmaksun tuleminen, vaikka arvioita sen suuruudesta ei vielä ole saatavilla.

Taloudellisen tuen maksuosuus (jos työnantaja on järjestänyt etuuden Kevasta)

Taloudellinen tuki on ryhmähenkivakuutusta vastaava etuus. Taloudellisen tuen kustannusten arvioidaan jäävän vuonna 2019 alle 0,035 %:iin taloudellisen tuen alaisista palkoista eli selvästi alle ryhmähenkivakuutuksen maksun. Taloudellisen tuen kustannuksien oletetaan pysyvän suurin piirtein samalla tasolla myös 2020–2021.

Lisätietoja

Roman Goebel 020 614 2543

Allan Paldanius 020 614 2406

sähköposti etunimi.sukunimi@keva.fi